

Postikortti

Käsi haroi postilaatikon pohjaa. Tyhjä, ei mitään tänäänkään. Selma huokaisi syvään. Poika lupasi laittaa kortin etelänmatkaltaan, mutta vielä ei ole tullut. Johan se on siellä reissussa ollut viisi päivää. Tiedä miten siellä etelässä posti toimii. Entä jos postiauto ei ole vielä käynytkään?

Houkutus kurkata naapureiden postilaatikkoon oli suuri. Rivi toistensa kaltaisia eikä päältä päin näe, oliko laatikossa täytettä. Selma oli varma, että kortteja, kirjeitä ja lehtiä jaettiin kaikille muille paitsi hänelle. Hän ei saanut enää edes laskuja, kun poika teki hänen puolestaan verkkopankissa jotain sopimuksia. ”Ei tarvitse murehtia, jääkö laskut maksamatta.” Pitäisi pojan tietää, että aina on maksettu ajallaan, kun on jo tovin hoitanut äitinsä pankkiasioita. Suututti, mutta ei hän mitään sanonut. Kaikilla hänen ystävillään ei ollut lapsia auttamassa asioiden hoitamisessa. Ja joillain oli lapsia, mutta suhteet olivat menneet poikki jostain syystä.

Ei siitä ole kauan, kun postikortteja tuli ystäviltä näiden reissatessa maailmalla, mutta ei Selman ystävistä enää ollut matkustelemaan. Viimeistä matkaansa odotteli yksi jos toinen hänen ikätovereistaan ja monta oli jo saatettu kirkkomaan uumeniin. Sinne Selma ei vielä halunnut, vaikka tiesi pääsevänsä rakkaan Ilmarinsa viereen kirsikkapuun alle. He olivat käyneet yhdessä valitsemassa paikan, kun saivat tietää Ilmarin keuhkosityövästä.

Polttohautaus, sen hän oli päättänyt. Kun hän yritti siitä pojan kanssa puhua, tämä kieltäytyi keskustelemasta. ”Kun et sinä kumminkaan vielä ole kuolemassa.” Selma päätti kirjoittaa viimeisen matkansa ohjeet paperille ja laittaa kirjekuoreen lipaston ylimpään laatikkoon helposti löydettäväksi. Sen ehtisi, kun hän ei aikonut vielä kuolla. Siinä asiassa poika oli oikeassa.

Selman kävely oli kankeaa ja rappusten nouseminen teki kipeää molemmissa polvissa. Viime aikoina toinen lonkka oli ruvennut vihoittelemaan. Lääkäri ehdotti, että jos uusittaisiin Selmalle muutama nivel. Selma kieltäytyi jyrkästi. Häneen ei mitään varaosia laiteta. Omilla pärjätään hautaan asti ja hidastetaan vauhtia, jos käy liian vaikeaksi. Eihän keinonivelet edes pala, niin joutuisivat hänen tuhkaansa seulomaan. Hän halusi, että se olisi kerralla selvä keikka. Ei mitään erottelua, kaikki samaan uurna.

Poika suuttui, kun kuuli, että äiti oli kieltäytynyt tekonivelistä. Väitti, että äiti ei vanhuuttaan tunnistanut omaa etuaan. Selma loukkaantui, mutta ei sanonut pojalle mitään,

kun ei halunnut tätä suututtaa. Poika oli jäänyt ainoaksi lapseksi, kun heistä ei Ilmarin kanssa ollut toista tekemään. Hän oli vanha, ei poika siinä väärässä ollut, mutta kyllä Selma tiesi, mikä oli hänelle parasta. Ei pojan olisi tarvinnut suuttua. Kiltti poika se oli lapsena. Ei ollut lainkaan niin kuin jotkut naapurien kakaroista, joiden vanhemmat saivat korjata milloin kenenkin tekemien koltosten jälkiä. Ilmarin mielestä poika oli liian kiltti ja toisten vietävissä, mutta ei sanonut pojalle mitään.

Selma oli iloinen, kun pojan lapset jaksoivat käydä kylässä mummonsa luona. Omia menoja niilläkin oli nykyään niin paljon, että aikaa mummolle oli aina vaan vähemmän ja harvemmin. Mukavaa, kun oli nuorta seuraa tarjolla edes silloin tällöin. Selmakin pysyi paremmin maailman menossa mukana, kun sai nuorilta kuulla yhtä jos toista. Niillä oli napakat mielipiteet ja kykyä ajatella. Hyvin oli poika lapsensa kasvattanut, mutta ei Selma sitä pojalleen koskaan sanonut. Heidän tapoihinsa ei kuulunut ylenpalttinen kehuminen.

Naapurit pysyttelivät kukin omalla takapihallaan. Ei mitään yhteisiä piha-askareita tai kesäisiä kahvihetkiä. Ennen tehtiin enemmän yhdessä. Aasukkaat olivat ikääntyneet eivätkä jaksaneet enää osallistua entiseen malliin pihatalkoisiin.

Kyllä täällä voisi enemmän olla yhteishenkeä, Selma ajatteli. Sisäpihan grillikatos oli vähällä käytöllä. Hän mielellään paistaisi oman äitinsä reseptillä tehtyjä muurikkalettuja. Ne saivat aina ihmisten suut napsaamaan ja pyytämään lisää. Jos vaikka kirjoittaisin kirjeen kaikille asukkaille ja ehdottaisin lettukestejä. Nyt oli vasta heinäkuu ja lämpimiä kesäiltoja luvassa. Olisihan se tietenkin hankalaa etukäteen tietää sataako vai paistaako. Suomen kesä oli niin arvaamaton.

Poika oli liimannut lapun, että äidin postilaatikkoon ei saa laittaa ilmaisjakeluita. Selma oli esteltyt, mutta poika pysyi tiukkana. "Turhaa paperisaastetta ja kun kuitenkin heti kohta menee paperinkeräykseen." Voisi hän tietysti nyppäistä lapun pois, mutta siitä tulisi turhaa sanomista pojan kanssa. Selma kävi paperinkeräyslaatikolla muutaman kerran viikossa ja kaivoi naapureiden heittämiä lehtiä luettavakseen. Hän otti aina yhden lehden kerrallaan ja kun sai luettua, palautti laatikkoon ja otti uuden tilalle. "Se on kierrättämistä" oli yksi pojan lapsista sanonut, kun kuuli mummon puuhailusta. Selma oli ymmärtänyt, että kierrättäminen oli nuorison mielestä tärkeää. Selma ei ollut varma, ymmärtäisikö poika asian yhtä hyvin.

Ei poika Ilmarin eläessä ollut heistä huolehtinut. Oli antanut heidän elää ja olla mielensä mukaan. Mikä lie saanut pojan huolestumaan äidin asioista Ilmarin kuoltua. Selma ei ollut pojan elämään puuttunut. Oli seurannut sivusta ja ollut salaa tyytyväinen, kun pojasta kasvoi kunnon mies, joka löysi näpsäkän vaimon ja yhdessä saivat aikaiseksi kolme lastenlasta.

Miniä oli kerran vuosia sitten sanonut, että Selma oli hyvä anoppi, kun ei tuppautunut

heidän asioihinsa. Selma oli kiittänyt ja ajatellut, että miniä oli juovuksissa, kun pojan syntymäpäivillä oli ollut tarjolla varsin terävää boolia. Kai sen olisi voinut sanoa ihan tavallisena päivänä, jos sitä oikein tosissaan tarkoitti. Selma ei juonut muuta kuin vettä, maitoa ja kirnupiimää. Oli hän joskus ottanut lasillisen kuohuviiniä, kun oli tarjottu, mutta ei hän sitä laskenut juomiseksi.

Selma seisoి edelleen postilaatikoiden edessä. Kesäinen aurinko lämmitti leningin tummia kukkia. Selmalla ei ollut kiire minnekään. Hän ehtisi hetken aikaa seisoa odottamassa postiautoa. Tähän rivitalon aurinkoiseen eteläpäätyyn, postilaatikoiden viereen, pitäisi saada penkki. Näkisi muita asukkaitakin siinä istuessa, kun kaikkien postilaatikot olivat samassa rivistössä. Selma päätti puhua asiasta hallituksen puheenjohtajalle, kun tähän seuraavan kerran törmäisi.

Jos olisi penkki, hän tulisi joka päivä hyvissä ajoin odottamaan postiautoa. Paitsi ei tietenkään talvella eikä sadesäällä, koska silloin kolotti niitä niveliä, joita lääkäri olisi halunnut vaihtaa. Selma innostui ajatuksesta ja mietti, että voisi kirjoittaa kirjeen hallituksen puheenjohtajalle ja laittaa sen tämän postilaatikkoon, kolmas oikealta, juuri ennen hänen omaa laatikkoaan. Sen hän kirjoittaisi ensin, vasta sitten hän ehdottaisi lettukestejä. Asiat tärkeysjärjestykseen, niin Ilmari aina sanoi. Voi Ilmari, kyllä minä sinua niin kaipaän, Selma ajatteli ja loi katseensa aurinkoiselle taivaalle.

Kaisa näki, miten naapurin vanha rouva norkoili postilaatikoilla. Hän ei ilahtunut tulevasta kohtaamisesta. Hän oli törmännyt naiseen pian muuttonsa jälkeen. Ei meinannut päästä eroon, koska nainen kyseli kaikkea sellaista, mikä ei tälle kuulunut. Missä hän oli töissä, oliko hän parisuhteessa, oliko lapsia, entä kotieläimiä? Kaisa ei ollut osannut olla sanomatta mitään mutta oli ollut lyhytsanainen. Nainen ei ollut ymmärtänyt vihjettä vaan oli jatkanut jutteluaan. ”On niin mukavaa, kun saadaan nuorempaa porukkaa tänne vanhusten sekaan.”

Kaisa ei halunnut tutustua naapureihinsa. Ei nuoriin eikä vanhoihin. Sen verran hän oli pihan elämää seurannut, että oli päätellyt monen naapurin olevan jo eläkkeellä. Hänen ikäisiään ei ollut muita. Hän halusi olla omissa oloissaan. Mutta nyt ei enää kehdannut kääntyä takaisin, kun hänet oli jo varmaan havaittu. Kaisa hidasti askeliaan ja kaivoi puhelimen taskustaan. Hän päätti harhauttaa naista ja keskittyä lukemaan jotain puhelimen näytöltä. Vielä parempi olisi, jos hän laittaisi puhelimen korvalleen ja olisi puhuvinaan jonkun kanssa. Siinä oli riski, että puhelin ihan oikeasti soi sen manööverin aikana. Se olisi noloa. Kaisa ei keksinyt, kuka hänelle soittaisi keskellä arkipäivää, kun kaikki luulisivat hänen olevan töissä. Hän soitti aamulla työpaikalle ja sanoi potevansa pahaa päänsärkyä eikä

tulisi töihin tänään.

Kaisa oli väsynyt, kun ei ollut saanut yöllä unta miettiessään, miten selviää tulevista viikoista ennen palkkapäivää. Häntä kauhistutti ajatus, että tänään olisi laatikossa kirje ulosottolaitokselta. Naapuri vielä näkisi ja arvaisi hänen olevan vaikeuksissa. Kaisa oli muuttanut tänne, kun täällä oli halpa vuokra eikä houkutuksia lähellä. Vuokranantaja, joka oli hänen vanhempiensa tuttava, oli ollut tyytyväinen, kun sai vuokralaiseksi tutun ihmisen. Kaisalle tämä oli ollut onnenpotku, kun ei tarvinnut kertoa, että hänellä oli maksuhäiriömerkintä.

Kaisan oli oltava tarkkana. Raha ei riittänyt ylellisyyksiin ja ruokakaupassa hän kävi aina myöhään saadakseen alennuksessa olevia tuotteita. Punaiset laput hän repi pois ja leikkasi pieniksi paloiksi ennen kuin laittoi pakkaukset roskiin. Ihan vain siltä varalta, että joku tonkisi roska-astiaa. Ei näistä vanhoista ihmisistä tiedä. Hän oli nähnyt, miten tuo utelias nainen oli penkonut paperinkeräyslaatikkoa.

Vanhemmilleen Kaisa ei uskaltanut kertoa. Häntä hävetti, että oli saanut asiansa niin jumiin. Onneksi oli sentään työpaikka, vaikka palkka ei suuri ollutkaan. Ei siitä paljon käteen jäänyt, kun ulosottoon meni yli puolet nettotuloista. Äiti varmasti tarjoaisi rahaa, mutta isä moittisi Kaisaa humpshapeliksi. Isä oli tarkka rahan kanssa. Kaisaa kiukutti nuorempana, kun toiset saivat vanhemmiltaan kunnon viikkorahat ja he siskon kanssa saivat vain killinkejä. ”Raha ei kasva puussa” oli isän lempilausahdus. Kun hän muutti tänne ja vanhemmat kävivät ensimmäisen kerran kylässä, olivat he tuoneet hänelle rahapuun. Isä oli lykännyt jo ovelta kortin ”Onnea uuteen kotiin” ja kukkapurkin käteen. Kaisa päätti, että vanhemmiltaan hän ei pyytäisi rahaa. Kyllä hän pärjäisi.

Ei hän voinut lomamatkoilla käydä niin kuin pikkusiskonsa Liisa, joka oli löytänyt hyvätuloisen ja komean miehen. Reissasivat kahdestaan milloin missäkin. Eteisen laatikossa oli iso kasa postikortteja, joita Liisa postitti matkoiltaan. Yleensä niissä keuhuttiin paikallista ruokaa ja hotellihuoneita. Äiti soitti, kun kortti tuli ja kysyi, että olihan Kaisa saanut omansa. Sitten hän joutui kuuntelemaan, miten äiti ylisti Liisan miesystävää. Joka kerta äiti muisti kysyä, koska Kaisa aikoo tuoda sulhasen nähtäväksi. En tiedä, Kaisa vastasi. Se oli totuus. Ei ole miestä vietäväksi näytille eikä Kaisa ollut varma, veisikö vaikka olisikin.

Vaatteet Kaisa kävi ostamassa kirpputoreilta. Hän matkusti bussilla toiselle puolelle kaupunkia, jotta ei törmäisi naapureihin. Vanhat ihmiset eivät välttämättä katsoisi hyvällä, vaikka itse pukeutuivat parhaat päivänsä nähneisiin ikivanhoihin rätteihin. Tuonkin mamman retrokuvioinen mekko oli varmaan aito 70-luvun vaate, kun oli noin haalistunut. Ennen vanhaan tehtiin vaatteita, jotka kestivät. Onneksi kierrättäminen oli nykyisin muotia. Monet

Kaisan työkavereista hakivat vaatteensa kirpputoreilta periaatteellisista syistä. Töissä hän ei erotu joukossa, vaan oli ajan hermolla, vaikkakin taloudellisen tilanteensa pakottamana. Sitä hän ei paljastaisi koskaan työkavereilleen.

Selma ilahtui. Uusin naapuri oli tulossa hakemaan postiaan. Ujo nuori tyttö, ei siitä meinannut saada sanaakaan ulos, kun hän kävi varta vasten esittäytymässä pian muuton jälkeen. Selma oli huomannut, että tytön elämä oli hyvin rauhallista. Kertaakaan ei ole ollut tarve koputtaa seinään metelin takia. Hän oli pojalle ihmetellyt, miten hiljainen uusi naapuri oli. Poika oli käskenyt huolehtia omista asioistaan ja jättää naapuri rauhaan. Poika oli epäillyt, että Selman kuulo oli huonontunut ja yritti väkisin viedä äitinsä korvalääkärille. Siihen Selma ei ollut suostunut. Hän kuuli, jos oli jotain kuultavaa. Mitään kuulolaitteita hän ei huoli. Ihmeellistä puljaamista vara- ja lisäosien kanssa, kun ennenkin on pärjätty ilman.

Itse asiassa seinän takana oli erittäin hiljaista. Joskus hän kuuli sieltä juuri ja juuri television äänen. Ei televisiosta mitään katsomisen arvoista tule, sen hän tiesi, mutta oli luullut, että nuori ihminen olisi edes jotain katsonut. Selma katsoi puoli yhdeksän uutiset joka ilta ja meni sen jälkeen aina nukkumaan. Kerran Selma mietti, kun ei ollut kuullut naapurista mitään moneen päivään, että mitä jos tyttö olikin kuollut sinne asuntoonsa eikä kukaan osaisi kaivata häntä. Asia tajuttaisiin vasta, kun haju leviäisi naapurihuoneistoihin. Pojan lapset olivat kertoneet, että sellaista oli tapahtunut Suomessa. Näyttivät niistä kännyköistään lehtijuttuja, kun Selma oli väittänyt vastaan, että ei kukaan ole niin yksinäinen, että voisi maata kuolleen asunnossaan. Se olisi kauhea kohtalo.

Selma seurasi silmä tarkkana tytön lähestymistä. Kauhean hitaasti käveli noin nuoreksi. Jos sillä oli joku liikkumista vaikeuttava sairaus. Niin kuin MS-tauti, johon naapurin mies lopulta kuoli. Selma katsoi tytön askellusta ja huoli kasvoi. Kyllä sillä joku kamala sairaus oli. Pitäisikö tarjoutua auttamaan arkisissa askareissa? Kyllä hän siihen vielä pystyisi, kunhan ei tarvitsisi mattoja kantaa ulos. Roskat hän voisi viedä ja käydä imuroimassa ja hakea tytöt postit joka päivä. Vanhaan malliin naapuriapua, sitä hän voisi tarjota. Selma tunsikin olevansa tarpeellinen.

Kaisa hidasti askeliaan. Ajatus joutumisesta naapurin kuulusteltavaksi hirvitti. Vanha nainen seisoi edelleen postilaatikoiden edessä ja Kaisa tunsikin, miten naisen silmät porautuivat häneen. Nainen varmaan mietti, mitä kysyisi tällä kertaa. Kaisan poskia kuumotti eikä se johtunut auringonpaisteesta.

Kaisa saavutti postilaatikkorivin. Hän nyökkäsi vanhalle naiselle ja lähes kuiskasi lyhyen

tervehdyksen. Hän avasi postilaatikon kannen ja kokeili kädellään sen sisältöä. Tyhjä. Ei yhtään kirjettä eikä korttia. Helpotus valtasi hänet ja hän yllätti itsensä aloittaen keskustelun vanhan naisen kanssa.

“Harvoin tulee enää postia. Pikkusisko lähettelee postikortteja ulkomaan matkoiltaan. Kukaan ei lähetä kirjeitä.”

Selma ajatteli tyytyväisenä, että hänellä oli sentään jotain yhteistä tuon nuoren naapurin kanssa.

“Minä odottelen, että pojalta tulisi kortti, kun on vaimonsa kanssa ulkomailla reissussa.”

“Voihan se olla, että postiauto ei ole vielä käynyt.” Kaisa sanoi ja otti askeleen taaksepäin.

Selma nyökkäsi. Tyttö ajatteli kuten hän.

Kaisa ja Selma seisoivat äänettöminä lähellä toisiaan, mutta eivät katsoneet toisiaan silmiin. Selma halusi kysyä, mikä tyttöä vaivaa ja kuinka hän voisi auttaa tätä. Korvissa soi pojan kehotus jättää naapuri rauhaan, mutta Selma piti tytöstä. Kaisaa kadutti, että oli ylipäättänsä sanonut jotain. Hiljaisuuden katkaisi valkoinen postiauto, joka kurvasi pihaan ja kaarsi postilaatikoiden eteen. Selma ja Kaisa väistivät autoa, mutta vain sen verran, että näkivät mitä tapahtui.

Kuski avasi ikkunansa ja kirkkoti ruskettuneen karvaisen kätensä kohti postilaatikoita. Metalliset kannet kolahtelivat, kun postia tipautettiin laatikoihin vauhdilla. Kuski ei vilkaissut naisiin, jotka seurasivat hänen pyhää toimitustaan. Postimies on virkamies eikä ryhdy asiakkaiden kanssa puheisiin.

Kaisan laatikkoon tipahti kaksi valkoista kirjekuorta. Hän toivoi, että ne olisivat jotain tyhjämpäiväisiä mainoksia. Sellaisia, jotka voisi avattuaan heittää paperiroskiin. Hän nappasi kuoret laatikosta ja käveli ripein askelin kohti omaa asuntoaan.

Selman postilaatikon kansi ei kolahtanut. Selma lähti apein mielin kotia kohti kirjoittamaan kirjettä talohallituksen puheenjohtajalle. Kävellessään hän mietti naapurin tyttöä. Ehkä he huomenna saisivat kumpikin kortin ulkomailta.

Postiauto jatkoi matkaansa seuraavaa rivitaloa kohti. Kuski ei huomannut, että yksi kortti oli tipahtanut auton lattialle. Se jäi sinne odottamaan seuraavaa päivää.